

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДИРЕКЦИЯ „ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ”
НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ ПО СЧЕТОВОДСТВО
учебна 2022/2023 година

ОРГАНИЗАТОР: Министерството на образованието и науката.

I. ЦЕЛИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

- да се предостави възможност на учениците за творческа изява на придобити знания, умения и компетентности по усвояваната професия;
- да се засили мотивацията на учениците от професионалните гимназии по икономика в страната за пълноценно усвояване на учебния материал по счетоводство и нагласа за продължаващо и самостоятелно учене чрез стимулиране на състезателното начало;
- да се демонстрират постижения и готовност за упражняване на усвоената професия и решаване на практически задания в конкретна ситуация;

Да се осигури възможност на професионалните гимназии за:

- да се стимулира реализирането на контакти между ученици и учители от различни региони от страната, където се осъществява обучение по икономически професии;
- да се мотивират учителите за работа с ученици с изявени способности в професионалното обучение;
- да се развива сътрудничество и обмен на идеи между професионалните гимназии, висшите училища и бизнес средите.
 - реализация и популяризиране на постигнатите резултати на изявени ученици;
 - стимулиране на сътрудничеството и обмен на идеи с висшите учебни заведения и бизнеса.

II. УЧАСТНИЦИ В СЪСТЕЗАНИЕТО

Ученици от **XI** и/или **XII** клас на професионалните гимназии и средните училища, реализиращи обучение по икономически специалности. За участието си в състезанието ученикът подава до директора на училището си декларация за информираност и съгласие (по образец) относно публикуване на:

- резултатите на ученика и личните му данни (трите имена, училище, клас, населено място);

- снимки или видео с негово участие за целите и за популяризирането на събитието съгласно чл. 86 от Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания.

III. ФОРМАТ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

Националното състезание по счетоводство се организира и провежда присъствено при спазване на всички противоепидемиологични мерки, стриктно следване на всички изисквания и предписания на здравните власти за съответния период от време.

Етапи на състезанието – организира се и се провежда в два кръга: училищен и национален.

IV. ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

Общите изисквания към организацията и провеждане на всички кръгове на Състезанието се определят съгласно т. 111, раздел II Организиране и провеждане на състезанията по професии, Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните училища и в чуждестранните училища на територията на РБ, утвърдени със Заповед на министъра на образованието и науката за съответната година.

V. УЧИЛИЩЕН КРЪГ

1. Дата на провеждане: 10.02.2023 година /петък/ от 14:00 часа.

2. Място на провеждане: в сградата на всяко едно училище с участници в състезанието.

3. В деня на състезанието участниците следва да потвърдят самоличността, училището и класа си с лична карта и ученическа карта/служебна бележка, които се проверяват от квесторите. В протокола за дежурство се отразява класът на ученика (XI и/или XII клас).

4. Времетраене: 2 астрономически часа.

5. Директорът на училището-участник, в което има ученици, заявили желание за участие в училищния кръг на състезанието по счетоводство:

- в срок до 31.01.2023 година определя със заповед: комисия за организиране; комисия за оценяване (в състав от двама учители – председател и член) и квестори за провеждане на училищния кръг. Квесторите следва да бъдат учители по учебни предмети, различни от икономическите дисциплини. До тази дата (31.01.2023 г.) училищата, чиито ученици ще участват в училищния кръг, уведомяват по имейл a.popov@mon.bg главния експерт по ПОО в МОН, отговарящ за направление СУА за намерението си да участват в състезанието от имейл на училището, на който ще получат изпитните модули и материали в деня на провеждане на училищния кръг;
- председателят на комисията по оценяване е учител по счетоводство и се определя със заповед на директора на училището-участник. (Начинът за оценяване ще бъде съгласно указание, издадено от Националната комисия за състезанието по счетоводство.)
- оказва съдействие за организацията и провеждането на състезанието.

6. Изпитните модули за училищния кръг се разработват от Националната комисия въз основа на лотариен принцип от база данни с предложения от училищата в страната. В деня на състезанието – 10.02.2023 година /петък/, след 13:30 часа изпитният материал ще бъде изпратен от главния експерт по ПОО в МОН, отговарящ за направление СУА до всяко училище-участник в училищния кръг. Ключът и критериите за оценка ще се предоставят на училището-участник на училищния кръг след 13:00 часа на 13.02.2023 година /понеделник/.

7. Формат: Присъствено. Състезанието е индивидуално и анонимно. Учениците получават на хартиен носител:

- указания за работа;
- изпитния вариант, който включва два модула със следното съдържание:

Модул 1 - тест с въпроси и отговори;

Модул 2 - стопански операции, които трябва да бъдат осчетоводени;

- работна карта, върху която се отбелязват със знак «X» верните отговори;
- кариран листове с печат на училището-участник на училищния кръг от състезанието /за белава и чернова/;
- малко листче, съдържащо следната информация: училище, населено място, специалност и трите имена на ученика;
- малък плик, в който се поставя информацията от малкото листче;
- голям плик, в който се поставят работната карта с отбелязаните отговори, карираните листа с решените стопански операции и малкия плик с личните данни, който се запечатва в присъствие на квесторите. Черновите и изпитните материали се съхраняват в училището-домакин до края на учебната година.

При решаване учениците могат да ползват син химикал, сметкоплан и електронен калкулатор. Не се разрешава използване на мобилни телефони за калкулатори.

VI. НАЦИОНАЛЕН КРЪГ

1. Дата на провеждане – очаквано в периода 05.04. - 07.04.2022 г.
2. Място за провеждане – ВТГ "Г.С. Раковски"- Варна – училище-домакин.
3. В деня на състезанието участниците следва да потвърдят самоличността, училището и класа си с лична карта и ученическа карта/служебна бележка, които се проверяват от квесторите. В протокола за дежурство се отразява класът на ученика (XI и/или XII клас).
4. Начало на националния кръг: 09:00 часа на 06.04.2023 година.
5. Времетраене на надпреварата: 2 астрономически часа.
6. Участници са:

- Класиралите се от 1-во до 20-о място ученици от XI и/или XII клас от проведените училищни кръгове за учебната 2022-2023 година, плюс още един по право излъчен представител на училището-домакин. Класираните ученици за участие в националния кръг на състезанието по счетоводство уведомяват домакините и експерта, отговарящ за област на образование СУА от дирекция «ПОО» на МОН в срок до **17.03.2023 г.** за намерението си да вземат участие в националния кръг.
- Когато класиран ученик е възпрепятстван по уважителни причини да участва в националния кръг, право за участие има следващият след 20-то място ученик в класирането. В случай че класираният на първо място ученик от училището-домакин с резултатите си е сред първите 20 участници в националния кръг, училището-домакин има право да номинира и втория по резултат свой ученик от училищния кръг за участник по право като домакин.

7. Националният кръг на състезанието по счетоводство се провежда ежегодно, при което домакинството се осъществява на ротационен принцип от професионална гимназия по икономика в страната.

8. Училището-домакин номинира изявен учител по счетоводство за член на Националната комисия.

9. Изпитните материали и критериите за оценяване се разработват от Националната комисия.

10. Формат: Присъствено: Състезанието е индивидуално и анонимно. Учениците, които участват в него, получават на хартиен носител:

- указания за работа;
- изпитния вариант, който включва два модула, със следното съдържание:

Модул 1 - тест с въпроси и отговори;

Модул 2 - стопански операции, които трябва да бъдат осчетоводени;

- работна карта, върху която отбелязват със знак «X» верните отговори;
- кариран листове с печат на училището-домакин на националния кръг от състезанието /за бела и черна/;
- малко листче, съдържащо следната информация: училище, населено място, специалност и трите имена на ученика;
- малък плик, в който се поставя информацията от малкото листче;
- голям плик, в който се поставят работната карта с отбелязаните отговори, карираните листове с решените стопански операции и малкия плик с личните данни, който се запечатва в присъствие на квесторите.

По време на състезанието учениците могат да ползват син химикал, сметкоплан и електронен калкулатор. Не се разрешава използване на мобилни телефони за калкулатори.

VII. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ, ВЪРХУ КОЕТО СЕ ПРОВЕЖДА СЪСТЕЗАНИЕТО

Изпитният вариант, подготвен от Националната комисия, включва:

- въпроси от темите:
 1. Счетоводството като информационна и контролна система
 2. Обекти на счетоводството
 3. Способ на балансовото обобщаване
 4. Система на счетоводните сметки
 5. Кореспонденция на счетоводните сметки и счетоводните статии
 6. Документиране на стопанските операции
 7. Инвентаризация
 8. Оценка, калкулация и сводка
 9. Текущо счетоводно отчитане
 10. Класификация на счетоводните сметки
 11. Организация на счетоводния процес в предприятието
 12. Отчитане на капиталите: собствен и привлечен
 13. Отчитане на дълготрайните активи
 14. Отчитане на стоково-материалните запаси
 15. Отчитане на разчетите
 16. Отчитане на паричните средства
- Стопански операции от изброените раздели и теми, изучавани по Счетоводство на предприятието. (Съставят се счетоводни статии с необходимите изчисления на стойности при прилагане на правилата на счетоводната теория. Същите следва да съдържат информация за наименованието за сметка/сметки).

Препоръчителна литература: учебник „Основи на счетоводството”, Любен Петров, изд. Мартилен; учебник „Счетоводство на предприятието”, доц. д-р Васил Божков, доц. д-р Георги Илиев, Славка Петрова, ГорексПрес; Сборник задачи и въпроси по счетоводство, част първа, втора, трета и четвърта, Димитър Раев и колектив. Учебник "Счетоводство на предприятието", Светла Павлова, изд. Мартилен.

VIII. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Проверката и оценката на надпреварата в училищния кръг се извършват от училищната комисия, определена от директора на училището.

Квесторите следва да бъдат учители по учебни предмети, различни от икономическите дисциплини.

Писмените работи са анонимни.

При проверката всеки от двамата оценители от комисията изписва броя на точките за всяка част: Модул 1 - тест и Модул 2 - стопанските операции (свободните отговори). В края на картата за оценка трябва да бъдат записани общият брой точки от двата модула, име и фамилия на всеки проверител и подписа му.

За участие в Националния кръг се допускат до класиране само по един ученик от училище с резултат не по-нисък от 50% от максималния брой точки, който е 100.

В срок до 17.02.2023 година (петък) училищната комисия изготвя и изпраща:

- протокол за явилите се ученици и техните резултати;
- протокол за допуснатите до класиране за националния кръг ученици и техните резултати (точки и време).

Протоколите от училищния кръг в срок до 21.02.2023 година (важи пощенското клеймо) заедно с оригинала на изпитната работа на ученика, класиран на първо място с минимум 50 точки се изпращат до главния експерт, отговарящ за област на образование СУА от дирекция «Професионално образование и обучение» на МОН на адрес: София 1000, бул. „Княз Дондуков” № 2А; ет.4; стая 425, за господин Ал. Попов.

Оценяване - по точкова система, като максималният брой точки е 100. При оценяването комисията за оценяване е отговорна за осигуряване на пълна анонимност.

Класиране: До класиране се допускат участниците, получили минимален брой точки 50.

При равен брой точки, получени от двама и повече участници в състезанието, се отчита факторът време за работа. Класирането на учениците се извършва въз основа на получения брой точки в низходящ ред.

Организация на състезанието:

Цялостната организация на състезанието се осъществява от училището-домакин и от дирекция ПОО на МОН. В деня на състезанието учениците се представят с документ за самоличност, който се проверява от квесторите. Всички участници в състезанието, придружаващите ги лица и гости, при необходимост, спазват стриктно противоепидемиологичните мерки и използват необходимите средства за защита, предписани от здравните власти за целия период на състезанието.

Задължения на:

➤ Националната комисия за състезанието по счетоводство:

- Председателят и членовете на Националната комисия по счетоводство подписват декларация за секретност на ползваната база данни и цялостната информация по организиране и провеждане на състезанието.
- Подготвя материалите за регионалния кръг на състезанието, както и за националния кръг.

- Засекретява, проверява, оценява, извършва класиране, разсекретява и изготвя протоколи за окончателното класиране за националния кръг.
- В срок до 20.00 часа на деня на надпреварата обявява класирането и награждава участниците и заелите призови места ученици.
- След приключване на състезанието Националната комисия предава изпитните и работните материали и протоколите за класирането на експерта, отговарящ за област на образование СУА от дирекция „ПОО“ на МОН.

➤ **Комисията за организиране и провеждане на Националното състезание по счетоводство:**

- Директорът на училището-домакин определя със заповед състава на комисията за организиране и провеждане на Националното състезание по счетоводство. В състава ѝ не следва да бъдат включени преподаватели по икономически дисциплини.
- Комисията е отговорна за запазване секретността на информацията, не допуска изтичане на същата, както и за цялостното организиране и провеждане на националния кръг на състезанието.
- След приключване на състезанието комисията предава изпитните материали на Националната комисия.

IX. РЕСУРСНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА НАЦИОНАЛНОТО СЪСТЕЗАНИЕ ПО СЧЕТОВОДСТВО

1. За класираните ученици:

1.1.изплащане от училището-домакин на пътните разходи, в двете посоки при представяне на билети от реализирано пътуване;

1.2. разходите по настаняване и изхранване за периода 05.04.2023 година – 07.04.2023 година, или друг период на провеждането му с оглед епидемичната обстановка, ще са за сметка на средствата, които МОН осигурява чрез целеви трансфер на училището-домакин, съгласно утвърдена план-сметка.

2. За учителите, придружаващи участниците в Националното състезание: разходите са за сметка на изпращащото ги училище.

3. За състава на Националната комисия: Разходите за пътуване, настаняване и изхранване ще са за сметка на средствата, които МОН осигурява чрез целеви трансфер на училището-домакин.

4. Награди:

- грамоти от МОН за всички участници в Националното състезание по счетоводство;
- грамоти от МОН за всички учители, обучаващи участниците в Националното състезание по счетоводство;
- грамоти и медали от МОН за класираните се ученици на първо, второ и трето място;
- награди от работодателски и други организации.